

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp Raadsinformatiebrief over Wijkgericht werken	Zaaknummer 3487985	Uw kenmerk	Datum 12 oktober 2022
---	------------------------------	-------------------	---------------------------------

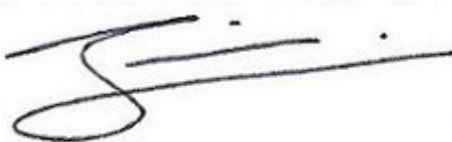
Leden van de gemeenteraad,

In de zomerbrief heeft het college aangegeven dat ze met ambitie werkt aan het behoud en versterken van leefbare wijken waarbij ontmoeten en goede voorzieningen voorop staan (wonen, zorg, welzijn, veiligheid en de fysieke leefomgeving). In wijken komen maatschappelijke opgaven en taken van onze gemeente bij elkaar. Bestaande taken zoals het beheer van onze openbare ruimte maar ook nieuwe opgaven zoals de aanpak van ondermijnende criminaliteit en de energie transitie. Ook binnen de transformatie van het sociaal domein zijn er maatschappelijke opgaven op wijkniveau. Dit varieert van het accommoderen van langer thuis wonen tot het investeren in preventieve gezondheidsaanpakken. De ervaring is dat bij inwoners en professionals het onderwerp van (wijk)veiligheid altijd een belangrijke rol bij de leefbaarheid in de buurten speelt.

Er zijn vele manieren om inhoud en vorm te geven aan wijkgericht werken. Er is geen blauwdruk. Bovendien moet er, omdat elke wijk met andere opgaven kampt, ook ruimte zijn om te differentiëren per gebied. Voordat wij definitieve keuzes maken in de wijze waarop wij dit gaan doen willen we ons nader verdiepen in de mogelijkheden en de behoeften van partners en bewoners. De wijze waarop is vastgelegd in bijgevoegde bestuurlijke opdracht.

In de begroting 2023 is aangekondigd dat het college een bestuurlijke opdracht vaststelt om het wijkgericht werken nader vorm te geven. Met deze brief wordt u, voorafgaand aan de begrotingsbehandeling, geïnformeerd over de inhoud van de bestuurlijke opdracht, die als bijlage is bijgevoegd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: 1. Bestuurlijke opdracht Wijkgericht Werken

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

1. Ambitie

In het collegeprogramma is aangegeven dat wij de komende jaren gaan inzetten op het behouden en versterken van leefbare wijken, waarbij ontmoeten en goede voorzieningen voorop staan.

De klimaatcrisis, woonopgave, armoede- en schuldenproblematiek en een stijgende vraag naar hulp en ondersteuning. Maar ook: inwoners die afhaken, het vertrouwen verloren zijn én inwoners die juist zelf het voortouw willen nemen. In de wijk komen al deze vraagstukken per definitie samen. Vooral de concrete onderwerpen en ergernissen als netheid en afvaldump kunnen we snel oppakken. Ons college is van mening dat inwoners meer zeggenschap moeten krijgen over hun eigen wijk.

Bij het oplossen ervan kunnen ze schuren, maar elkaar ook versterken. Het onderstreept de noodzaak om nog meer integraal te werken, de opgaven samen met inwoners aan te pakken en dit samen met partners vorm te geven. Onder de partners verstaan we onder andere wijkraden, Welbions, politie, Wijkkracht en verenigingen.

Ons college heeft de ambitie om de aanpak van de maatschappelijke opgaven dichter bij de inwoner te brengen en samen met hen en partners wijkgericht te werk te gaan (zorg, welzijn, veiligheid, duurzaamheid en de fysieke leefomgeving, omgevingsvisie). Hierbij staat de inwoner centraal door meer aan te sluiten wij de leefwereld van onze inwoners.

Deze bestuurlijke opdracht heeft als doel om te komen tot een integrale, gebalanceerde aanpak voor de toekomst en tegelijkertijd in het hier en nu reeds stappen te zetten.

2. Achtergrond en historie

In wijken komen opgaven en taken van onze gemeente bij elkaar. Reeds lang bestaande taken zoals het beheer van onze openbare ruimte maar ook nieuwe opgaven zoals de aanpak van ondermijnende criminaliteit en de energie transitie. Ook binnen het sociaal domein zijn opgaven op wijkniveau te vertalen. Dit varieert van het accommoderen van langer thuis wonen tot het investeren in preventieve gezondheidsaanpakken. Onze ervaring is dat bij inwoners en professionals het onderwerp van (wijk)veiligheid altijd een belangrijke rol bij de leefbaarheid in de buurten speelt. Het afgelopen jaar zijn in een tweetal buurten pilots uitgevoerd waarbij het `ophalen van de leefbaarheidsvragen uit de wijk` en het aanpakken van ergernissen de agenda vormden. Daarbij zijn veel (veiligheid gerelateerde) onderwerpen genoemd, van verlichting, tot zwerfvuil, tot verloedering van de openbare ruimte, tot elkaar (niet) aanspreken op asociaal gedrag etc. Ook zien we hierbij dat de issues van inwoners van een andere aard zijn dan die van professionals.

Hengelo kent een jarenlange geschiedenis van wijkgericht werken. In sommige periodes was dit een intensieve aanpak met een stevige inzet. De laatste jaren was de inzet beperkter, maar ook nu worden vele taken wijkgericht uitgevoerd en vormgegeven. Onze maatschappelijk partners werken immers veelal wijkgericht. Daarnaast zijn veel data beschikbaar op wijkniveau. Zowel bij kennispunt als binnen onze eigen organisatie, maar ook bij partijen als Welbions en Wijkkracht. Deze worden nu echter niet optimaal en gebundeld ingezet als analyse voor wat noodzakelijk is per wijk.

De spil in het huidige gemeentelijke wijkgerichte werken zijn de stadsdeelregisseurs. Zij hebben een wijkgerichte integrale aanpak en werken vanuit het perspectief van de inwoner. Zij kennen de wijken, hebben korte lijnen met actieve inwoners en met wijkpartners (politie, Wijkkracht, Welbions etc). Zij zijn veelal het aanspreekpunt intern en extern. Zij signaleren en schalen op. Zij voeren overleg met wijkpartners maar de vorm en frequentie verschilt per wijk of buurt. In de praktijk zien we dat er meer beroep gedaan wordt op de stadsdeelregisseurs dan dat er beschikbaar is. Onze partners zoals Welbions en Wijkkracht zijn al veelvuldig in de wijk aanwezig en werken deels wijkgericht.

Ook kennen we wijkwethouders. Zij zijn vooral het gezicht in de wijk en het eerste bestuurlijke aanspreekpunt.

3. De huidige aanpak van wijkgericht werken in relatie tot andere ambities

Hengelo is een fijne stad om in te wonen en te werken. We richten ons de komende jaren enerzijds op de versterking van de sociaal economische ontwikkeling en structuur en anderzijds op een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Met deze strategie versterken we onze concurrentiepositie als stedelijke regio. Dat betekent dat we willen blijven investeren in de fysieke, economische, duurzame en sociale ontwikkeling van de stad. En tegelijkertijd aandacht hebben voor de wijken.

Transformatieplan Sociaal: een wijkgerichte aanpak

Voor de sociale ontwikkelingen is ons transformatieplan Sociaal de basis. Daarin geven wij aan dat wij kans zien om vanuit een wijkgerichte aanpak een infrastructuur neer te zetten om de zorg en toegang dichterbij/nabij te organiseren. Het gaat hier dan op de manier hoe we voorzieningen hebben georganiseerd en ingericht. Dit met als doel de zorg en ondersteuning beter en uiteindelijk ook goedkoper te organiseren.

Omgevingsvisie: wijkgericht

Voor de meer ruimtelijke ontwikkelingen formuleren wij de Omgevingsvisie stedelijk gebied. Deze heeft vooral betrekking op de woonwijken en bedrijventerreinen. Dit proces is zojuist gestart en zal in 2023 zijn verdere beslag krijgen. In deze omgevingsvisie zal wijkgericht een meerjarenvisie worden neergelegd. Hierbij verbinden we meteen fysieke, economische, duurzame en sociale ontwikkelingen.

In het transformatieplan en de omgevingsvisie ligt onze strategische lange termijnvisie op de stad vast. Het wijkgericht werken zien wij als een instrument om hieraan concreet vorm te geven. Het betreft een werkwijze, meer gericht op het hier en nu en de korte termijn (1 a 2 jaar).

Wijkgericht werken doen we dichtbij en in samenwerking met inwoners en partners. Juist hier is betrokkenheid van inwoners essentieel. Het betreft immers hun directe leefomgeving in het hier en nu. Het denkkader voor participatie is onze handleiding om dit passend vorm te geven.

Daarnaast zijn er meerdere visies en beleidsnotities die van kaders geven voor inhoudelijke vraagstukken. Denk daarbij aan duurzaamheidsbeleid etc.

4. De Opdracht

Deze opdracht gaat uit van twee sporen met als doel om te komen tot een gebalanceerde aanpak voor de toekomst en tegelijkertijd reeds nu concreet invulling te geven aan wijkgericht werken.

Het beoogde resultaat daarbij is:

We gaan meer inzetten op een stevige basis in de wijk, dichtbij de leefwereld van de inwoner. Een goed netwerk in de wijk maakt het voor inwoners eenvoudiger om bij concrete issues ondersteuning te vragen. Hierdoor is er een betere dienstverlening en wordt de kloof tussen gemeente en inwoners verkleind.

Spoor a:

Er zijn verschillende beelden, verwachtingen en voorbeelden bij de begrippen wijkgericht werken. Om te voorkomen dat er vanuit een onvoldoende gedeeld beeld bij wat wijkgericht werken is en hoe de gemeente hier nu vorm aan geeft, is het van belang hier vooraf duidelijkheid over te hebben. Dat voorkomt dat we te snel in de actie en oplossingen schieten zonder dat we een gedeeld beeld hebben bij waar deze oplossingen aan bij moeten dragen en óf deze daar dan aan bijdragen. Dit spoor heeft tot doel te komen tot een gedeeld beeld bij wat we onder wijkgericht werken verstaan en hoe daar nu invulling aan wordt gegeven. Daarnaast wordt inzichtelijk gemaakt wat er anders/beter kan en moet aan de huidige gemeentelijke praktijk rond wijkgericht werken. Specifiek onderdeel daarbij is het gebruik maken van beschikbare data. Binnen onze organisatie is er veel data beschikbaar op wijk- en buurniveau. Om wijkgericht te kunnen werken is het nodig om alle gegevens over de wijken centraal beschikbaar te hebben en verschillende gegevens te kunnen combineren op wijkniveau.

Om te komen tot dergelijke inzichten is het noodzakelijk om samen, over domeinen heen, de belangrijkste indicatoren per wijk te bepalen. Dus welke gegevens zijn nodig om optimale analyses per wijk te kunnen uitvoeren. Deze gegevens moeten centraal beschikbaar gemaakt worden voor beleidsmakers en zij moeten deze gegevens kunnen en gebruiken om datagedreven, wijkgericht te werken.

Aan de hand van de data gaan we in gesprek met bewoners en partners. Dit aan de hand van het Denkkader Participatie en gefaseerd. Dit moet vorm gegeven worden in afstemming met andere participatietrajecten zoals de omgevingsvisie en de transformatie Sociaal.

Dit levert een tweetal resultaten op:

- Een analyse van de huidige werkwijze met een voorstel over de toekomstige werkwijze. De kaders hiervoor worden in het voorjaar 2023 opgeleverd.
- Een op basis van data gestructureerde analyse van de wijken.

Spoor b:

Het tweede spoor wordt per direct opgepakt en is gericht op het aansluiten op de leefwereld van de inwoners en partners in de wijken. We sluiten zoveel mogelijk aan bij behoeften en concrete mogelijkheden. Dit doen we oa. door

- Versterken van de zichtbaarheid van de gemeente in wijken middels inzet van extra stadsdeelregie.
- Intensiveren van de wijknetwerkstructuren die reeds aanwezig zijn.
- Stem af met partners als Welbions, politie en Wijkkracht over hun werkwijze en ambities. De resultaten worden meegenomen in spoor a.
- Invulling en uitvoering geven aan de resultaten van de 2 pilots van wijkveiligheid.
- Actualiseer daarbij de taakomschrijvingen van de stadsdeelregisseurs, wijkwethouders etc.

5. Kaders en randvoorwaarden

Voor de uitwerking van het wijkgericht werken gelden een aantal kaders. Deze zijn:

- Transformatieplan Sociaal
- Omgevingsvisie en bijbehorend proces
- Denkkader Participatie
- Afspraken over beheer en onderhoud Openbare Ruimte vinden in samenspraak met Gildebor plaats.
- Elke buurt en wijk kampt met andere opgaven en dus is er ruimte voor differentiatie per gebied.
- Er vindt geen (grootschalige) reorganisatie plaats, maar er is sprake van een andere aanpak in denken en doen.

6. Tijdsinvestering en aanpak

Om deze bestuurlijke opdracht uit te kunnen voeren is focus en tijd nodig. Hiervoor wordt een projectleider aangetrokken. De benodigde financiële middelen hiervoor komen uit de beschikbare middelen ten behoeve van de nieuwe ambities van het college (1 miljoen).

In de organisatie zijn reeds meerdere medewerkers in meer of mindere mate bezig met wijkgericht werken. Het zwaartepunt daarbij ligt bij het Team Maatschappij en Partnerschap. De projectleider zal dan ook daarbij geïntegreerd worden.

Daarnaast is het van belang dat vanuit de verschillende disciplines medewerkers beschikbaar zijn en blijven voor het wijkgericht werken. Dit zijn sociaal, fysiek, datateam, veiligheid etc.

Bestuurlijk opdrachtgever: Marie Jose Lutikholt

Ambtelijk opdrachtgever: Jan Eshuis

Ambtelijke opdrachtnemer: Team M&P